

UNIVERSITATEA *SPIRU HARET*

CODUL

DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ*

SECȚIUNEA 1 Dispoziții generale

Art. 1 (1) *Codul de etică și deontologie universitară* a personalului didactic, de cercetare și a studenților din Universitatea *Spiru Haret* reprezintă un ansamblu de principii, norme, reguli de conduită morală și profesională obligatorii, care trebuie să guverneze activitatea personalului din cadrul comunității universitare, având la bază prevederile legale în vigoare în țara noastră, cât și reglementările ce privesc realizarea spațiului european al învățământului superior și al cercetării științifice și principiile etice acceptate de comunitatea științifică internațională.

(2) *Codul* are menirea, potrivit legii, de a defini cadrul etic și deontologic, astfel încât membrii comunității universitare să îndeplinească cu profesionalism, obiectivitate, onestitate și loialitate atribuțiile care le revin.

(3) *Codul* are, totodată, rolul de a preciza responsabilitățile și procedurile necesare a fi urmate în cazul încălcării lor, cu respectarea prevederilor legale.

(4) În exercitarea atribuțiilor lor, toți cei care se află sub incidența *Codului de etică și deontologie universitară* au obligația de a respecta principiile fundamentale și standardele profesionale de bună conduită prevăzute de reglementările legale în vigoare și de prevederile acestuia.

Art. 2 (1) Respectarea principiilor, normelor și regulilor prezente în *Cod* determină buna conduită în activitatea de învățământ și cercetare.

(2) Buna conduită în activitatea didactică și de cercetare exclude, potrivit legii:

- a) plagierea publicațiilor și a rezultatelor altor autori;
- b) neatribuirea corectă a paternității ideilor, lucrărilor;
- c) ascunderea sau înlăturarea unor informații, date, rezultate nedorite;
- d) confecționarea de date, informații, rezultate;
- e) interpretarea deliberat distorsionată a unor date, informații, rezultate și deformarea constatărilor și concluziilor;
- f) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- g) înlocuirea datelor, rezultatelor cu date fictive;
- h) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetări;
- i) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare;
- j) deturnarea fondurilor de cercetare;

* Extras din Carta Universității *Spiru Haret*, București, 2011, Titlul IX, pag. 76-84, art.215-228.

k) neînregistrarea și/sau nestocarea datelor și rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a acestora;

l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii unui proiect, cu privire la răspunderi, coautorat, surse de finanțare și asocieri, drepturi asupra rezultatelor cercetării, drepturi salariale;

m) publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate sau proiecte ca elemente sau surse de noutate științifică;

n) lipsa de obiectivitate în evaluări;

o) nerespectarea condițiilor de confidențialitate.

(3) Datele contradictorii, diferențele de concepție, de realizare experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie nu constituie abateri de la buna conduită, reprezentând factori specifici activității de cercetare, potrivit legii.

Art. 3. În sensul prezentului Cod, următorii termeni sunt definiți astfel:

a) *anchetă* - a doua etapă a unei cercetări, după efectuarea investigației, întreprinsă în scopul clarificării împrejurărilor în care s-a produs un fapt și pentru a stabili răspunderile pe baza dovezilor obținute;

b) *arbitraj* - procesul de analiză și de decizie asupra unei sesizări privind abateri de la etica și deontologia profesională;

c) *arbitru* - persoană cu calificare corespunzătoare, desemnată pentru analizarea și informarea cu privire la gradul de culpabilitate al persoanei învinovățite de abatere de la prevederile *Codului*;

d) *buna conduită* - set de reguli etice și profesionale care trebuie aplicate în scopul realizării activității de învățământ și cercetare;

e) *confecționare de date* - producerea și prezentarea unor date din imaginație, care nu sunt obținute prin metodele specifice cercetării științifice;

f) *confidențialitate* - păstrarea secretului asupra cercetării științifice aflate în desfășurare sau recent finalizate, asupra evaluării proiectelor, precum și asupra persoanei învinuite de fraudă și asupra persoanei care face o sesizare;

g) *conflict de interes* - situația de incompatibilitate în care se află o persoană fizică sau juridică care are un interes personal ce influențează imparțialitatea activității sale în realizarea, evaluarea, monitorizarea și raportarea activității de învățământ și cercetare și obținerea de foloase, favoruri, de granturi sau contracte de cercetare; interesul personal, potrivit prevederilor legale, include orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini până la gradul al III-lea inclusiv, sau pentru instituția din care face parte;

h) *comunitate științifică* - grup de cercetători științifici din unitățile/institutele de cercetare; în sens larg, totalitatea cercetătorilor științifici dintr-o țară, dintr-o zonă a lumii sau de pe tot globul;

i) *deontologie* - totalitate a principiilor și normelor de conduită și a obligațiilor etice ale unei profesii;

j) *eroare* - falsă reprezentare asupra unei situații de fapt, datorată insuficienței informării, redusei practici profesionale sau entuziasmului științific exagerat;

k) *etică* totalitatea normelor de conduită aferente unui domeniu, unei profesii, comunități, societăți etc.;

l) *evaluare* - examinarea multicriterială a activității didactice și științifice dintr-o instituție, a resurselor umane din cadrul acesteia, utilizând criterii cantitative și calitative;

m) *fraudă* - înșelăciune, act de rea-credință săvârșit de cineva, de obicei pentru a realiza un profit de pe urma atingerii drepturilor altuia; acțiunea deliberată de confecționare de date și rezultate, falsificarea, plagierea, înstrăinarea ilicită a rezultatelor cercetării științifice sau alte procedee care se abat de la bunele practici acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unor avantaje precum prestigiul științific, finanțări, conducerea de proiecte, acceptarea rapoartelor de cercetare etc.;

n) *integritate* însușirea de a fi cinstit, corect, incoruptibil a personalului din învățământ și cercetarea științifică;

o) *investigație* - etapa inițială a unei cercetări, declanșată în urma unei sesizări, care are scopul de a verifica dacă aceasta are o bază reală;

p) *notificare* - comunicarea scrisă adresată unei persoane, prin organul competent, în scopul de a informa că un fapt sau un act juridic a fost îndeplinit sau urmează să fie îndeplinit;

r) *paternitate* - calitatea de autor al unui produs științific;

s) *plagiat* - însușirea, de către o persoană, a ideilor, metodelor, procedurilor, rezultatelor, textelor etc. altei persoane, prezentându-le drept creație proprie;

t) *produs științific*- publicație, brevet de invenție, tehnologie, program informatic etc., obținute în urma activității de cercetare și care fac obiectul dreptului de proprietate intelectuală;

u) *responsabilitate* - obligația de a efectua un lucru, de a răspunde, de a da socoteală de ceva, de a accepta și suporta consecințele în cazul nerespectării obligației;

v) *standard profesional* - normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită a personalului din învățământ și cercetarea științifică.

Art. 4 (1) Persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv nu pot ocupa concomitent funcții astfel încât o persoană să se afle față de altă persoană într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în cadrul Universității, potrivit legii.

(2) Persoanele care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv nu pot fi numiți, în cadrul Universității, în comisii de concurs, comisii de evaluare, comisii de doctorat ale căror decizii afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv, potrivit legii.

SECȚIUNEA 2

Principii fundamentale

Art. 5. Activitatea de învățământ și cercetare trebuie să fie guvernată de următoarele principii fundamentale, potrivit legii.

a) *Principiul demnității*, potrivit căruia personalul din învățământul superior și cercetare are obligația să-și desfășoare activitatea manifestând respect față de ființele vii și, în mod particular, față de ființa umană;

b) *Principiul autonomiei*, în virtutea căruia personalul din învățământul superior și cercetare are libertatea de a-și dezvolta cunoștințele, competențele, abilitățile, de a face propriile opțiuni în evoluția profesional-științifică, de a cerceta și valorifica rezultatele obținute, cu respectarea normelor legale;

c) *Principiul integrității*, potrivit căruia personalul din învățământul superior și cercetare are obligația să-și desfășoare activitatea cu onestitate, corectitudine și spirit colegial;

d) *Principiul binefacerii*, potrivit căruia personalul din învățământul superior și cercetare are obligația să promoveze acele activități care produc beneficii sociale și/sau economice, punând în balanță beneficiile, prejudiciile și riscurile în vederea obținerii unor rezultate optime;

e) *Principiul precauției*, potrivit căruia personalul din învățământul superior și cercetare are obligația de a analiza cu atenție gradul de risc pe care-l presupune activitatea desfășurată, rezultatele și consecințele ei.

Art. 6. Principiilor fundamentale care stau la baza activității din învățământul superior și cercetare li se adaugă, potrivit legii, normele obligatorii, stabilite la nivel național și internațional, referitoare la:

- a) drepturile omului;
- b) egalitatea de șanse și atitudinea nediscriminatorie, precum și discriminarea pozitivă a grupurilor defavorizate;
- c) libertatea de expresie și informare;
- d) libertatea de cercetare;
- e) respectul față de proprietate, în general și față de proprietatea intelectuală, în special;
- f) protecția consumatorilor;
- g) protecția datelor personale, inclusiv cele genetice;
- h) protecția mediului ambiant;
- i) protecția animalelor.

SECȚIUNEA 3

Standarde profesionale și responsabilități

Art. 7 (1) Respectarea standardelor profesionale constituie, potrivit prevederilor legale, o obligație și reprezintă o garanție a bunei conduite a personalului din învățământul superior și cercetare.

(2) Procesul cunoașterii este bazat, potrivit legii, pe libertatea modului de desfășurare a activității de învățământ și cercetare.

(3) Modul de desfășurare a activității de învățământ și cercetare are ca suport respectul față de integritatea individuală, față de diversitatea culturală și față de varietatea de opinii ce apare și se manifestă în știință.

(4) Libertatea modului de desfășurare a activității de învățământ și cercetare se asigură, potrivit legii, prin:

- a) accesul liber la sursele de informare;
- b) schimbul liber de idei și opinii;
- c) neamestecul factorului politic în activitatea de învățământ și cercetare;
- d) necenzurarea produselor științifice.

(5) Personalul din învățământul superior și cercetare trebuie să aibă o astfel de conduită, încât să construiască, să păstreze, să consolideze și să dezvolte încrederea opiniei publice în onestitatea, corectitudinea și imparțialitatea sa în desfășurarea acestor activități.

În acest sens, acesta nu trebuie să accepte cadouri, favoruri, avantaje de natură materială, alte foloase necuvenite, respingând orice tentativă de influențare în scopul abaterii de la principiile bunei conduite.

(6) Spiritul de cooperare și colegialitate reprezintă valori care trebuie promovate în rândul personalului, asigurând protejarea în fața riscurilor de fraudă și a erorilor științifice, transparența rezultatelor, conducând la creșterea valorii produselor științifice. Cooperarea trebuie să permită schimbul de idei, criticile constructive reciproce și verificarea mutuală a rezultatelor, potrivit legii.

Art. 8. Personalul din învățământul superior și cercetare trebuie să respingă posibilele conflicte de interese. În acest scop, personalul are următoarele obligații, potrivit legii:

a) să informeze cu privire la interesele financiare relevante pentru activitatea de cercetare;

b) să furnizeze, la cerere, informații privind implicarea în organizații ale căror valori politice sau religioase ar putea influența activitatea de cercetare;

c) să declare imediat conflictul de interese în care s-ar putea afla la un moment dat și să clarifice poziția într-o astfel de situație.

Art. 9 (1) În activitatea de învățământ și cercetare, conform prevederilor legale, raporturile care se stabilesc între membrii personalului didactic și de cercetare trebuie să se bazeze pe corectitudine, colaborare, respect reciproc și solidaritate profesională.

(2) Personalul didactic și de cercetare trebuie să cunoască obiectivele prevăzute în Strategia națională de cercetare-dezvoltare și să contribuie la realizarea lor.

(3) Personalul didactic și de cercetare trebuie să cunoască și să respecte reglementările referitoare la dreptul de proprietate intelectuală.

(4) Personalul didactic și de cercetare trebuie să aibă o atitudine proactivă față de societate și să contribuie la aplicarea rezultatelor obținute în beneficiul societății.

(5) Responsabilitatea pentru folosirea corectă și eficientă a resurselor financiare revine atât personalului didactic și de cercetare, cât și Universității.

SECȚIUNEA 4 **Comisia de etică universitară**

Art. 10 (1) La nivelul Universității funcționează comisia de etică universitară, potrivit legii.

(2) Structura și componența comisiei de etică universitară sunt propuse de consiliul de administrație, avizată de senatul universității și aprobată de rector, potrivit legii.

(3) Membrii comisiei de etică universitară sunt persoane cu înalt prestigiu profesional și certă autoritate morală.

(4) Nu pot fi membri ai comisiei de etică universitară persoanele care ocupă vreuna din următoarele funcții:

a) rector;

b) prorector;

c) decan;

d) prodecan;

e) director administrativ;

f) director de institut/unitate de cercetare;

g) director de departament.

Art. 11. Comisia de etică universitară are, potrivit legii, următoarele atribuții:

a) să analizeze și soluționeze abaterile de la etica universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare;

b) să contribuie la elaborarea *Codului de etică și deontologie universitară*;

c) să îndeplinească îndatoririle stabilite de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare;

d) să realizeze un raport anual referitor la situația respectării eticii universitare, care se prezintă rectorului, consiliului de administrație și senatului universitar, raport ce are caracter public;

e) să îndeplinească orice alte atribuții stabilite de legislația în vigoare și de *Carta universitară*.

Art. 12 (1) Orice persoană din Universitate sau din afara Universității poate sesiza comisiei de etică universitară abateri săvârșite de membri ai comunității universitare.

(2) Comisia de etică universitară păstrează confidențială identitatea autorului sesizării, potrivit legii;

(3) În urma unei sesizări, comisia de etică universitară demarează, potrivit legii, procedurile stabilite de *Codul de etică și deontologie universitară*, respectiv de Legea nr. 206/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Hotărârile comisiei de etică universitară sunt avizate, conform legii, de directorul Direcției contencios a Universității.

(5) Comisia de etică universitară comunică autorului sesizării, rezultatele cercetărilor efectuate în termen de 5 zile de la finalizarea acestora.

(6) Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de etică universitară revine Universității, potrivit legii.

SECȚIUNEA 5

Proceduri pentru soluționarea litigiilor

Art. 13 (1) Universitatea trebuie să-și creeze, potrivit legii, comisii de investigație la nivelul comisiei de etică a acesteia, care să poată fi activate în momentul în care apar sesizări/cazuri de abateri de la buna conduită în învățământ și cercetare.

(2) Abaterile de la buna conduită în învățământ și cercetare se constată în cadrul a două etape succesive:

a) investigația;

b) ancheta.

(3) Comisiile de investigație și comisiile de anchetă, formate din arbitri care nu pot face parte din ambele comisii, sunt aprobate de conducerea Universității, la propunerea comisiei de etică a acesteia, potrivit legii.

(4) Investigația, ca primă etapă a cercetării, are rolul de a constata faptele referitoare la abaterile de la buna conduită.

(5) Investigația se declanșează în maximum 7 zile lucrătoare de la primirea sesizării, după informarea în scris a persoanei/persoanelor suspecte de abateri de la buna conduită cu privire la respectiva situație.

(6) Investigația se desfășoară pornind de la prezumția de nevinovăție a persoanei/persoanelor suspecte de abateri de la buna conduită, cu asigurarea protecției persoanei/persoanelor care a/au făcut sesizarea.

(7) Investigația se încheie în maximum 30 de zile, cu un raport al comisiei de investigație, din care trebuie să rezulte dacă sesizarea are temei sau nu. Raportul se înaintează conducerii Universității, care îl trimite comisiei de anchetă.

(8) Ancheta se declanșează în maximum 7 zile lucrătoare de la aprobarea raportului comisiei de investigație de către conducerea Universității.

(9) Ancheta, care durează maximum 30 de zile, se realizează pe baza audierilor, înregistrărilor de probe și a altor mijloace specifice, potrivit legii.

(10) Ancheta se desfășoară asigurând protecția persoanei/persoanelor suspecte de abateri de la buna conduită și a persoanei/persoanelor care a/au depus sesizarea, urmărindu-se protejarea prestigiului Universității.

(11) Ancheta se încheie cu un raport al comisiei de anchetă, care se transmite conducerii Universității. În cazul constatării de abateri de la buna conduită, raportul trebuie să conțină recomandări și propuneri de sancționare, potrivit legii.

(12) Conducerea Universității comunică persoanei/persoanelor suspecte de abateri de la buna conduită rezultatele cercetării și, după caz, sancțiunile propuse, în maximum 3 zile de la aprobarea raportului comisiei de anchetă, potrivit legii.

(13) Persoana găsită vinovată poate să se adreseze Consiliului de etică și management universitar, care cercetează contestația și face, în termen de 30 de zile, recomandări de soluționare și/sau de aplicare a soluțiilor, pe care le transmite petentului și conducerii Universității, potrivit legii.

SECȚIUNEA 6

Sancțiuni

Art. 14 (1) în cazul abaterilor de la buna conduită a personalului didactic, de cercetare și a studenților, comisia de etică universitară stabilește, în conformitate cu prevederile legale, ale *Codului de etică și deontologie universitară*, una sau mai multe sancțiuni.

(2) Sancțiunile au și rolul de a preveni cazurile de abatere de la buna conduită a personalului didactic, de cercetare și a studenților, de a proteja și păstra prestigiul Universității.

(3) Sancțiunile care se pot aplica personalului didactic, de cercetare și studenților sunt, potrivit legii, sancțiuni disciplinare.

(4) Sancțiunile care se pot aplica, potrivit legii, personalului didactic și de cercetare de către comisia de etică universitară sunt:

a) avertisment scris;

b) diminuarea salariului de bază, cumulativ, când este cazul, cu indemnizația de conducere, de îndrumare și de control;

c) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice/de cercetare superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și control, ca membru în comisii de licență, master sau de doctorat;

d) destituirea din funcția de conducere din învățământ sau cercetare;

e) desfacerea disciplinară a contractului de muncă.

(5) Sancțiunile care se pot aplica, potrivit legii, de către comisia de etică universitară studenților și studenților-doctoranzi pentru abateri de la etica universitară sunt următoarele:

a) avertisment scris;

b) exmatricularea.

(6) Sancțiunile stabilite de comisia de etică universitară sunt puse în aplicare de către decan sau de către rector, după caz, în termen de 30 de zile de la stabilirea lor, potrivit prevederilor legii și ale *Cartei* universitare.